

NOVINY MĚSTSKÉHO ÚŘADU VE SVOBODĚ NAD ÚPOU

XXXVI. ročník / číslo 894 / KVĚTEN 2025

Vydavatel: Město Svoboda nad Úpou, nám. Svornosti 474; Reg. číslo: MK ČR E12866

Redakční rada: Mgr. Petr Týfa, Ing. Ivana Balcarová, Ing. Helmut Ruse,

Ing. Michal Krტიčka, Alice Bartoníčková, Bc. Jana Ševčíková / Cena: 10 Kč včetně DPH

Úvodník

Vážení spoluobčané,

vzhledem k tomu, že se blíží letní sezóna na našich horách, rád bych touto cestou připomněl, že je zde organizace vzniklá z obcí Východních Krkonoš – Krajina pod Sněžkou. Svoboda nad Úpou je od počátku jejím členem (dnes členem výkonného výboru), a přestože nejsme vyloženě turistickou a lyžařskou destinací, jsme součástí tohoto zajímavého projektu, který finančně podporujeme. Primárně je určen pro ubytovatele, aby jednoduchým způsobem mohli své hosty evidovat v jednotném systému, který by ubytovaným následně poskytl něco navíc. Podobné systémy se dají najít v tradičních evropských lyžařských a horských areálech. Tam se však vyvíjely desítky let do podoby, kterou vnímáme jako téměř ideální. Náš systém si procházel od počátku těžkým vývojem a možná i nedůvěrou, ale dnes je na dobré cestě k úspěšnému cíli. Je to i díky osobnímu úsilí nového manažera Krajiny pod Sněžkou Filipa Košťála. Svobodák Marek Řehák dělá společnosti technickou podporu.

Co získá ubytovatel tím, že se zapojí do našeho projektu? Na to jsem se zeptal osobně Filipa Košťála a on mi zpracoval přehled aktivit a možností spolupráce:

Ubytováváte ve Svobodě? Karta Krkonoš vám pomůže – a nebude vás stát ani korunu

Ve Svobodě nad Úpou a okolních obcích už přes 300 ubytovatelů nabízí svým hostům Kartu Krkonoš. Hosté ji milují a jen vloni se jich vydalo 140 tisíc kusů, protože pobyt na horách dokáže zlevnit a zpříjemnit. A ubytovatelům pomáhá s marketingem a dokáže jim ušetřit i kupu práce a administrativy.

Co je Karta Krkonoš?

Karta hosta Krkonoš je **návštěvnická karta**, kterou mohou hosté získat **zdarma při ubytování** u svého ubytovatele. Umožňuje jim čerpat různé výhody v regionu – od slev na lanovky, atrakce nebo wellness až po volné vstupy pro děti. Aktuálně funguje už v celých východních Krkonoších a těší se velké oblibě.

Karta Krkonoš platí po celou dobu pobytu a nabídka výhod se mění podle ročního období – v zimě to bylo třeba ve-

černí lyžování nebo wellness, v létě hosty zaujme Bobovka Buky, lanovka na Sněžku, nebo volný vstup pro děti do muzea Krkonoš ve Vrchlabí a na Stezku korunami stromů. A nově přidáme i trutnovské koupaliště. Nabídka je opravdu dlouhá a celá je na webu krajinapodsnezkou.cz.

Je zadarmo a pomáhá ubytovatelům

Ještě ji svým hostům nevydáváte? Chyba, a ještě jednou chyba. Hlavní kouzlo není jen v benefitech pro hosty, ale i ve výhodách pro ubytovatele. Právě vám může usnadnit práci, potěšit hosty a pomoci s marketingem. Získáte výhody, které dnes čerpají malí ubytovatelé i velké hotely.

„Ono to fakt šetří čas. Všichni obvykle zbystrí, když jim řekneme, že jim karta pomůže s ubytovací knihou a rezervacemi

pokoju. Úplně nadšení jsou pak z toho, že hosté za ně sami udělají všechno papírování ještě před příjezdem," popisuje ředitel Krajině pod Sněžkou Filip Košťál a dodává: „nechceme po nikom složité školení ani měsíční poplatky. Stačí odvádět místní poplatek a kartu můžete hostům začít hned nabízet.“

Co získáte jako ubytovatel?

Kartu Krkonoš můžete vydávat zdarma – podmínkou je jen to, že poctivě odvádíte městu poplatky z pobytu. A za to dostanete:

- **Balíček výhod pro své hosty**, který vám pomůže v propagaci a zvyšuje spokojenost návštěvníků.
- **Online systém pro rezervace** a přehled volných pokojů – nahradí vám drahé hotelové softwary. Nic není nutné instalovat, vše lze ovládat i na dálku.
- **Online evidenční a domovní knihu**. Hlášení městu i cizinecké policii máte vyřešené na pár kliknutí.
- **Pre-check-in pro hosty**. Už žádné přepisování údajů – host vše sám vyplní online ještě před příjezdem jako na bookingu.
- **Marketingovou podporu**. Zajistíme vaši prezentaci na sítích. Doporučíme vás návštěvníkům regionu. Ať jste apartmán, chalupa, nebo menší penzion, máte místo vedle velkých hotelů.
- **Podpora z místa**. Jsme místní. Dovoláte se nám, přijedeme, poradíme. Nejsme žádný anonymní helpdesk.

„Každého ubytovatele rádi představíme na našich stránkách i sociálních sítích. Děláme fotky, videa, záběry z dronu – záleží nám, aby bylo vidět, co všechno region nabízí,“ říká Filip Košťál.

Je nejlepší čas to vyzkoušet

Pokud ubytováváte, a ještě kartu nevydáváte, ozvěte se. Všechno vám rádi vysvětlíme a pomůžeme s registrací – je to jednoduché a rychlé. Vše si v klidu stihnete vyzkoušet, ještě než přijedou první letní hosté. Tak pište a volejte: info@krajinaPodsněžkou.cz, +420 736 706 021

„Krajině“ přeji dlouhý a úspěšný život a vám všem hezký květen!

Mgr. Petr Týfa
starosta

www.musvoboda.cz

POD ZÁŠTITOU STAROSTY MĚSTA SVOBODA NAD ÚPOU

MEMORIÁL ZDENDY ROLENCE

21.06.2025

2. ROČNÍK

*Přijďte
zafandit
novým talentům.*

TURNAJ STARŠÍ PŘÍPRAVKY 5+1
(ROČNÍK 2014 A MLADŠÍ)

MĚSTSKÉ FOTBALOVÉ HRŠTĚ
SVOBODA NAD ÚPOU
OD 09:00 DO 16:00 HOD.

SPONZOŘI:

Zpracovala: Ing. Ivana Balcarová – tajemnice MěÚ
iva.balcarova@musvoboda.cz

Jubilanti

V měsíci květnu oslaví svá životní jubilea dámy Veronika Šobková, Věra Javůrková, Jiřina Bubeníková, Marie Hlávková, Věra Šálová, Jarmila Koukalová, Annemarie Rufrová, Danuta Szymanska, Helena Bačková a pánové Antonín Saibert a Stanislav Feik.

Všem květnovým jubilantům přejeme především hodně zdraví a pohody do dalších let.

Smuteční oznámení

V měsících březen 2025 – duben 2025 nás bohužel navždy opustili:

Jan Leitgeb

† 19. 3. 2025 ve věku 46 let

Jana Špetlová

† 26. 3. 2025 ve věku 82 let

Jaroslava Vaňková

† 8. 4. 2025 ve věku 78 let

Příbuzným a přátelům zesnulých vyjadřujeme touto cestou hlubokou soustrast nad odchodem jejich blízkých.

Společenské centrum – aktuální informace z výstavby

V březnových novinách jsme informovali o tom, že v dubnu město zahájí výstavbu multifunkčního společenského centra, které nám ve Svobodě tolik chybí. A opravdu se tak stalo, a proto vás budeme v každém čísle průběžně informovat o stavu prací z výstavby.

Město podalo dne 28. 3. 2025 žádost o dotaci na Ministerstvu pro místní rozvoj v rámci podprogramu Podpora obnovy a rozvoje venkova - aktivita 2, a to na částku 17.613.000 Kč. Z celkových plánovaných 65 mil. Kč to sice vypadá, že to není mnoho, ale každý pokus o jakoukoliv částku dotace či finanční podpory se počítá a případný úspěch v dotačním řízení by byl pro město příjemným bonusem v rámci financování. Město si na akci vzalo investiční úvěr ve výši 50 mil. Kč, který bude město splácet v pravidelných splátkách do konce roku 2039.

Vybraným dodavatelem se stala trutnovská firma STAVEBNÉ DOPRAVNÍ TRUTNOV, s. r. o., s níž byla uzavřena Smlouva o dílo. Firma převzala staveniště dne 24. 3. 2025 a hned

se pustila do práce. První snímky ze stavby nabízíme i našim čtenářům.

Rada města schválila 31. 3. 2024 usnesením č. RM/577/42/2025 pracovní tým pro výstavbu společenského centra ve složení Mgr. Petr Týfa - starosta, Ing. Ivana Balcarová - tajemnice, Ing. Václav Jiránek - předseda komise pro rozvoj města, Petr Horáček - radní, Ing. Helmut Ruse - místostarosta a svěřila pracovnímu týmu kompetenci ke schvalování víceprací a méněprací do maximálního limitu celkového objemu víceprací a méněprací ve výši 200.000 Kč s tím, že pracovní tým bude povinen předkládat

pravidelnou zprávu o své činnosti Radě města a Zastupitelstvu města.

O historii samotné budovy, která má nyní číslo popisné 473 se nejvíc dozvíte na stránkách pana Tichého, třeba v článku z dubna 2009 **Kino Máj (stará radnice – Svoboda nad Úpou 473)**, ze kterého si dovoluji nabídnout dnešním čtenářům pár základních informací.

V tomto domě bývala kdysi radnice, a její počátky se datují do 16. století. Stará dřevěná radnice s věžičkou a štítem do trhového náměstí byla opatřena podloubím, navazujícím na podloubí ostatních dřevěných domů v zástavbě, vzniklé nejspíš po velkém požáru v roce 1571. Tehdy v domě byla pohostinská místnost, která sloužila nejen k pořádání tanečních zábav, ale i společenských shromáždění při křtinách, svatbách, pohřbech apod. Ještě v roce 1852 ve Svobodě jiný taneční sál nebyl. V roce 1823 byl zřízen odvodňovací kanál z radničního sklepa, protože při každém větším dešti a při tání sněhu voda sklep zatopila. Druhý odvodňovací kanál byl vybudován na podzim roku 1868. Nevyhovující radniční stavení bylo zbouráno v roce 1869 a na jeho místě postavena zděná jednoposchodová budova.

Po první světové válce byly přízemní prostory radnice pronajímány obcí jako hostinec. Tradičním posláním radnice jako sídla obecního úřadu v čele s purkmistrem, místa veřejných zasedání a společenských událostí, jakož i uložení obecních knih a důležitých listin poněkud otřáslо věnování sousedního domu č. 74 (474) do majetku obce v roce 1901. Významní textilní podnikatelé, bratři Josef, Johann a Ignaz Etrichovi tak učinili prakticky již roku 1895 zřízením nadace na 4 místa v obecním chudobinci hrazená z výnosů jejich rodného domu včetně přilehlých pozemků. Do nadační budovy v č. p. 74 se postupně začaly stěhovat správní úřady a instituce jako policejní velitelství, spořitelna, pošta... Dnes je sídlem Městského úřadu a pošta se do budovy znovu vrátila v letošním dubnu jako pobočka České pošty Partner.

Ale vraťme se budově č. p. 73 (nyní 473). V polovině prosince 1954 bylo započato s přestavbou staré radnice na mo-

Kabinetka F. Pietschmanna z Kamenné Hory, rok 1884 – zdroj webové stránky Antonína Tichého www.freiheit.cz – článek z listopadu 2018 [Záhada ze svobodského náměstí](#)

derní kinosál. Nové kino s názvem „Máj“ odevzdal tehdejší předseda MNV Karel Vacek veřejnosti 8. 5. 1955 při slavnostním promítání českého historického filmu Psohlavci. Je to zajímavé, ale přesně před 70 lety zahájilo bývalé kino Máj svou činnost. Symboliku v tom nehledejte, jde čistě o náhodu, že přesně po 70 letech město započalo s rekonstrukcí severní části domu, kde býval kdysi kinosál, ale určitě je to zajímavé.

V roce 1962 proběhla rozsáhlá rekonstrukce hlediště se širokým plátnem, umožňující promítání širokoúhlých filmů. Další úpravy se kinosál dočkal v souvislosti s budováním Kulturního klubu v přízemí kina v roce 1974. Havarijní stav budovy a částečně i nerentabilita provozu stály za uzavřením kina Máj od 1. 7. 2001 a od té doby víceúčelový společenský sál pro setkávání občanů Svobody nad Úpou ve městě citelně chybí. Snad se všichni dočkáme.

Bourací práce by měly být dokončeny do září letošního roku. Díky různým přestavbám v minulosti, které jsou částečně výše popsány a o jejichž technických provedeních mnoho nevíme, se nyní objevují „záhady“, které projektová dokumentace odhalit nemohla a týkají se zejména základů, napojení zdí na okolní budovy a stropu (resp. klenbové podlahy bývalého kina). To nyní řešíme se stavební firmou, projektanty, technickým dozorem a v rámci pracovního týmu. Na pondělí 12. května 2025 chystáme mimořádné jednání zastupitelstva v souvislosti se změnovými listy, ale o tom až příště.

Samotnou budovu se snaží město dlouhodobě zachránit. V jižní polovině byly v roce 2020 vybudovány sociální byty, byla zachráněna věžička, která je dominantou náměstí. V letošním roce 2025 město zahájilo záchranu severní části budovy na multifunkční společenské centrum. Stavebně by tento projekt měl být dokončen na konci roku 2026 a slavnostní otevření nového společenského centra bychom rádi uspořádali na jaře roku 2027. Pevně tedy doufáme, že se

po 26 letech od uzavření bývalého kina město dočká otevření moderního společenského centra.

Jarní hádanka

Jaro jako vždy láká na výlety do kvetoucí přírody, a proto je tu zase po čase další hádanka. Tentokrát to je z výletu za humna a otázka zní:

- 1) Odkud fotografie pochází?
- 2) Proč je na lavičce číslo 38?
- 3) A pokud přidáte i další informace k tomuto konkrétnímu místu bude to dokonalé.

Odměna je zajištěna pro nejrychlejšího z vás, který bude znát odpověď na níže uvedenou otázku. Odpověď prosím pošlete:

- na email: iva.balcarova@musvoboda.cz
- nebo se stavte u tajemnice osobně na radnici.

Noc s Andersenem

V pátek 28. března se v naší knihovně sešlo 13 dětí, aby se zúčastnily již tradiční Noci s Andersenem. Tentokrát jsme měli noc poetickou, hlavním tématem bylo dílo básníka Jiřího Žáčka. Během pohádkové noci jsme si četli, soutěžili o poklad, vyráběli velikonoční dekorace a proběhla i večerní procházka ke stromu Pohádkovníku. V naší knihovně se nocovalo již po devatenácté. Věřím, že si účastníci pohádkovou noc hezky užili a že pro ně byla nejen poučná, ale především zábavná.

Moc děkuji maminkám dětí za přinesené dobroty. Chci také poděkovat Mgr. Petře Štěpové za každoroční pomoc při organizaci akce.

Pavla Tůmová

Poděkování

Děkujeme skvělé paní knihovnici Pavle Tůmové, která ve svém volném čase připravila již 19. ročník tradiční Noci s Andersenem. Všichni jsme si to moc užili.

Petra Štěpová

Pozvánka na komentovanou procházku „Papírenství Dolního Maršova“

Zveme vás na procházku podél slavných papíren v Dolním Maršově. Společně prozkoumáme dějiny papírenského průmyslu v údolí řeky Úpy před rokem 1945, projdeme se kolem bývalých papíren firem Eichmann a P. Piette. Podíváme se, jak průmyslové závody změny tvář horské obce a proměnily život místního obyvatelstva. Dozvíme se, kde vzniklo nové náměstí se školou, kostelem a bytovými domy pro dělnictvo a dojdeme až k vile továrníka Prospera Pietteho.

Komentovaná procházka je součástí projektu *Zanikne komunita pod Sněžkou?*, který se snaží mapovat aktuální situaci krkonošské komunity na obou stranách hranice (české a polské). V rámci projektu probíhají besedy u kulatých stůlů, setkání „subkultur“ a komentované projekce. V nejbližší době nás čeká Kulatý stůl na téma Veřejný prostor drží vše pohromadě a role městského architekta v jeho tvorbě, dále setkání členů Horské služby nebo svobodských Skautů. Aktuální informace sledujte na www.badatelnakrkonos.cz nebo www.projektsniezka.eu nebo FB Paměť Krkonoš.

22. 5. 2025
16:00
Komentovaná procházka
„PAPÍRENSTVÍ
DOLNÍHO MARŠOVA“
Sraz: u autobusové zastávky a JIPu
VSTUP ZDARMA

Česko-polský projekt „Zanikne komunita pod Sněžkou?“
CZ.11.04.02/00/23_003/0000080) spolufinancuje
Evropská unie v Programu Interreg Česko – Polsko
2021-2027.

Interreg Spolufinancováno Evropskou unií
Česko - Polsko

PAŇETĚ KRKONOŠ

Skauti zazářili na Svojsíkově závodu

V sobotu 12. dubna proběhl ve Dvoře Králové nad Labem Svojsíkův skautský závod. Zúčastnilo se ho několik družin z celého okresu, včetně našich družin ze Svobody. Soutěžily jak dívčí družina Bílých tygřic, tak chlapecká družina Vlků. Závody obsahovaly několik stanovišť, kde jsme mu-

seli prokázat různé dovednosti. Úkoly zahrnovaly orientaci v přírodě, zdravotvědu, šifrování a spoustu dalších disciplín. Se všemi výzvami se naše družinky vypořádaly skvěle. Díky perfektní spolupráci a výborným výkonům obě družinky obsadily první místo ve svých kategoriích. Po tomto skvělém úspěchu se těšíme na krajské závody, kde budeme i nadále bojovat o co nejlepší umístění.

Za skauty **Filip Stránský**

Zprávy od mladých hasičů

Rok 2025 jsme odstartovali ve velkém stylu. Hned od ledna jsme se začali opět pravidelně scházet v tělocvičně v Horním Maršově, se kterým spolupracujeme. Zde jsme se naplno vrhli do trénování fyzické kondice. Cílem těchto zimních tréninků nebylo jen udržet se v pohybu během chladných měsíců, ale také nabrat sílu a připravit se na nadcházející hasičské závody, které nás čekají v teplejších obdobích roku.

Tréninky probíhaly každý týden. Děti se věnovaly nejen běhu, posilování a rozcvičkám, ale také různým pohybovým hrám a soutěžím, které rozvíjejí týmového ducha a koordinaci. Oblíbené byly například štafetové závody v netradičním stylu, překážkové dráhy ze žíněnek a laviček nebo hry na postřeh a rychlost.

Na výuku prevence a požární bezpečnosti jsme využili interaktivní tabuli, předpřipravené materiály a brožury. Jako každoročně se děti účastnily celorepublikové literární a vý-

tvárné soutěže zvané *Požární ochrana očima dětí* pro podporu prevence, ochrany života a zdraví lidí, nebo ochrany a prevence požáru majetku.

Významnou událostí zimního období bylo i spaní v hasičárně, které se uskutečnilo 18. ledna. Děti si užily večer plný tvořivých a zábavných her. Nesměla chybět ani večerní pohádka, společné večeření a nocování, které dodalo celé akci zvláštní kouzlo a přispělo k utužení kolektivu. Druhý den po snídani děti úspěšně vytvořily krásná ptačí krmítka.

První letošní závody proběhly v půlce února v Úpici v tělocvičně místní školy. Jednalo se o disciplínu TFA v dětské verzi – po našem „železný hasič“. Disciplína je náročná na fyzickou kondici, soustředění, sílu a vytrvalost, avšak naše děti nezaskočila, zvládly ji skvěle a ještě se u toho dobře bavily. Závodů se účastnilo přes 200 dětí různých věkových kategorií, takže konkurenční boj byl opravdu veliký.

Kromě trénování fyzické vytrvalosti a síly jsme v rámci vzdělávání navštívili také hasičskou stanici v Trutnově, kde děti vyslechly cenné informace a zkušenosti od profesionálů. Dále jsme se byli podívat na výjezdovou základnu záchranné služby v Temném dole, kde děti za dohledu zkušeného záchranáře trénovaly resuscitaci na figuríně. Třetí zajímavé místo, které jsme navštívili, byla horská služba v Peci pod Sněžkou, kde byla dětem nejen předvedena technika, ale také vyslechly poutavý výklad o každodenních náročných a nebezpečných zásazích horských záchranářů. Protože si myslíme, že je spolupráce všech záchranných složek důležitá, koncem tohoto roku nás čeká ještě návštěva policejní stanice.

S blížícím se jarem se tréninky přesunuly ven, kde děti kromě klasického cvičení absolvovaly třeba šipkovanou s úkoly. Při ní musely plnit různé fyzické i logické úkoly na stanovištích, což rozvíjelo nejen jejich pohybové schopnosti, ale i orientaci v terénu a schopnost pracovat ve skupině.

Začátkem dubna se konal první plnohodnotný venkovní trénink ve Svobodě u Sokolovny, kde si mladí hasiči konečně mohli vyzkoušet také překážkovou dráhu, štafetu dvojic a „šedesátky“ – tedy disciplínu, která patří mezi základy každého hasičského závodníka. Děti trénovaly přebíhání přes kladinu, přeskok bariéry, navíjení hadic a další prvky, které budou důležité v nadcházející soutěžní sezóně. Velký dík patří našim dospělým hasičům, jejichž zásluhou máme překážky na jaře připravené a můžeme se na trénování hned vrhnout.

První letošní venkovní závody, kterých jsme se účastnili, byly v nedalekém Rudníku v půlce dubna, kde se potvrdilo, kdo je železný hasič. Děti využily zkušeností z nedávných podobně připravených halových závodů. Tentokrát se účastnil i náš nynější nejmladší člen Teo.

Díky nasazení vedoucích a chuti dětí se tréninky nesou ve znamení radosti z pohybu, zábavy i postupného zlepšování. Už teď se těšíme na další závody a výjezdy, které nás čekají v jarních a letních měsících. Závodů, tréninků i volnočasových aktivit máme do letních prázdnin naplánováno mnoho. Tak plnou parou vpřed. 😊

Za mladé hasiče **Veronika Nezvalová**

Velikonoční jarmark 2025

I v letošním roce se na naší škole ve Svobodě nad Úpou konal tradiční Velikonoční jarmark.

Jednotlivé třídy měly možnost představit výrobky svých žáků, o které byl opět velký zájem. Návštěvníci z řad rodičů, prarodičů, známých, ale i široké veřejnosti měli možnost vidět výsledky ruční výroby našich dětí, a že se bylo opravdu na co dívat: perníčky, košíčky, věnečky, zajíčky, slepičky..., prostě vše, na co si, při pomyslení na Velikonoce, vzpomenete. Škola doslova „praskala ve švech“, přičemž více než vzdělávací instituci připomínala včelí úl či mraveniště, za což patří velké díky hlavně Vám všem. K výše uvedenému navíc panovala příjemná atmosféra prošípaná vůněmi pochutin z „místní“ kavárny.

Úsměvy na tvářích odcházejících vypovídaly o celkové spokojenosti návštěvníků a organizátorům pomohly „dobít baterie“ a pobídnout je k dalším aktivitám.

Na závěr nezbyvá než poděkovat všem zainteresovaným za nadstandardní nasazení a pomoc s přípravou této časově náročné akce. Pevně věříme, že i další ročník proběhne v podobném duchu a nám nezbyvá než se už nyní těšit.

<https://zssvoboda.eu/rodice-a-verejnost/aktualita/velikonocni-jarmark-2025>

Na výše uvedeném odkazu na našem školním webu najdete video shrnutí celého odpoledne 😊

Mgr. Miloš Vlášek

Plavecká škola

V úterý 1. dubna ukončili žáci 2. a 3. třídy plavecký výcvik. Po plavání na vzdálenost v předposlední lekci čekaly děti závody – 1 bazén na čas.

Nejllepších výkonů dosáhli tito žáci:

Vytrvalost: Nejzdatnější plavkyní byla Eliška Wagnerová z 2. třídy – 700 m, o 2. místo se dělili sourozenci Glovňovi z 3. třídy – Sára i Dominik 500 m, o 3. místo se dělila Adrianka Holcová (2. tř.) se Zuzkou Kapuciánovou (3. tř.) – 450 m

Závod na čas:

2. třída

1. místo:	24,3 Wagnerová Eliška
2. místo:	32,3 Holcová Adriana
3. místo:	39,0 Bartoníček Adam
1. místo s páskem:	34,2 Hovardová Alice
2. místo s páskem:	40,3 Anton Oleksandra
3. místo s páskem:	47,0 Línková Veronika 47,0 Novotný Alex

3. třída dívky:

1. místo:	31,6 Glovňová Sára
2. místo:	32,8 Honců Nella
3. místo:	37,3 Mauricová Patricie

3. třída chlapci:

1. místo:	27,2 Havrda Jan
2. místo:	32,4 Vu Ba Tuan Kiet
3. místo:	32,7 Glovňa Dominik

Gratulujeme všem výhercům. Velkou pochvalu za 100% účast si zaslouží Saša Anton, Sára Hanušová, Adrianka Holcová a Eliška Wagnerová ze 2. třídy a Artem Kutsyn a Vu Ba Tuan Kiet ze 3. třídy. Všem dětem děkujeme a vyřizujeme i pochvalu od lektorů za velice pěkné chování po celou dobu kurzu.

Třídní učitelky **Mgr. Milada Pleskačová** a **Mgr. Martina Hanušová**

Belly Dance Dvůr Králové

Dne 5. dubna 2025 se ve Dvoře Králové nad Labem konala tradiční taneční soutěž Belly Dance Dvůr Králové. Událost se uskutečnila v prostorách místního gymnázia a přilákala řadu talentovaných tanečnic, které vystoupily v různých věkových kategoriích a stylech.

Soutěž byla hodnocena tříčlennou porotou, která pečlivě sledovala výkony každé účastnice. Kromě samotné soutěže byl součástí akce i bohatý doprovodný program. Tanečnice i diváci měli možnost si zakoupit taneční a tréninkové oblečení a pořídit si pamětní fotografie ve fotokoutku.

Konkurence byla vysoká, přičemž jednou z nejnáročnějších kategorií byla i profi kategorie, kde se utkaly nejzkušenější tanečnice.

Těšíme se na příští rok, kdy by měla být soutěž rozšířena na dvoudenní akci, což zaručí ještě větší prostor pro všechny účastníky a diváky. Tento rok byla atmosféra úžasná a s takovýmto nadšením a organizací se máme na co těšit i v roce 2026!

Sólo

Děti – klasika:	Sofinka Albaghdadi	– 1. místo
	– první sólové vystoupení	
	Valinka Hainišová	– 3. místo
Junioři – klasika:	Tereza Jánská	– 1. místo
	Anna Šourková	– 4. místo
Folklór:	Tereza Jánská	– 1. místo
Dospělí – klasika:	Klára Michlová	– 8. místo
Folklór:	Klára Michlová	– 5. místo

Duo/trio

Děti:	Anežka Jarolímová + Sofinka Albaghdadi + Valinka Hainišová	– 1. místo
Junioři:	Tereza Jánská + Anna Šourková	– 1. místo
Dospělí – klasika:	Šomija (Šourková + Michlová + Jánská)	– 8. místo
Folklór:	Anna Šourková + Klára Michlová	– 6. - 7. místo

Skupiny

Děti – klasika:	Sultánky Habibi (9 tanečnic)	– 1. místo
Junioři – klasika:	Raks Sultánky (5 tanečnic)	– 1. místo
Dospělí – klasika:	Taprora (8 tanečnic)	– 5. místo

Velké díky patří trpělivé trenérce Irče, usměvavé porotě a ZŠ a MŠ Svoboda nad Úpou.

za Raks Sultánky **Tereza Jánská**

Výšlap probouzející se přírodou

V pátek 4. dubna vyrazili druháci poznávat jarní kvetoucí rostliny. Čekal je šestikilometrový okruh, na kterém objevili veškeré jarní kvetoucí byliny, které již znali z učebnice, a k nim přibýlo několik dalších. Pozorovali také skokany hnědé, kteří se právě chystali v rybníčku k rozmnožování. Za krásného počasí dorazili do školy v krátkých rukávech sice s bolavými nohama, ale i přes to v dobré náladě. V pondělí pak ve škole všichni prokázali, jak jarní květiny znají.

Mgr. Martina Hanušová

McDonald's Cup

Dne 11. dubna 2025 se na stadionu MFK Trutnov uskutečnilo okrskové finále 26. ročníku fotbalového turnaje pro první stupeň McDonald's Cup. Naši hráči nechyběli mezi 26 týmy rozdělenými do 4 okrsků. Našeho okrsku se zúčastnilo 6 týmů. Svobodské fotbalisty čekalo 5 zápasů. V zápasech ukazovali krásnou hru, souboje byly vyrovnané a velmi bojovné. Jedinou škodou byly neproměněné šance, které nás nakonec mrzely.

V celkovém součtu naše škola obsadila krásné 3. místo.

Všem hráčům moc gratulujeme a děkujeme za skvělou reprezentaci školy.

Aneta Váchová

Výukový program – Delfín Dilo

V minulém týdnu naši školu navštívila paní Valpurga Hožáková a provedla děti magickým světem delfínů prostřednictvím příběhu delfína Dila.

Během našeho povídání o knize Dilo a volání hlubin jsme se dozvěděli mnoho zajímavého o životě delfínů v otevřeném oceánu. Dozvěděli jsme se, jak delfíni komunikují, jak se pohybují a jak loví svou kořist. Také jsme si povídali o tom, jak je důležité chránit oceán a jeho obyvatele, aby mohli žít dál v harmonii.

Díky tomuto projektu a knize „Dilo a volání hlubin“ jsme získali nový pohled na svět delfínů a jejich život v oceánu. Doufáme, že tento příběh osloví i vás a že se společně budeme moci zasazovat o ochranu našich moří a jejich obyvatel.

Naše děti se do tohoto příběhu vžily a vypracovaly zajímavý projekt o Dilově životě. Zjistily, jak důležité je pro delfína mít rodinu a přátele a jak může být těžké vyrovnat se se ztrátou někoho blízkého. Zároveň ale také ukázaly, že i v nejtěžších chvílích je možné najít naději a pokračovat dál.

Mgr. Barbora Vrábelová

Školní sportovní turnaj v basketbale na ZŠ v Domcích

Dne 15. dubna 2025 se uskutečnil školní sportovní turnaj v basketbale na Základní škole v Domcích, kterého se zúčastnila i naše škola, Svoboda nad Úpou. V konkurenci čtyř dalších škol jsme měli příležitost ukázat své dovednosti a týmového ducha, přestože výsledky nebyly příznivé. Ve druhé skupině byly další 4 týmy.

Turnaj probíhal ve vysoce soutěžním duchu, ačkoliv jsme se našim protivníkům nedokázali dostatečně vyrovnat. Celkově jsme zaznamenali čtyři prohry, a to v zápasech s výsledky 0:30, 0:29, 0:21 a 4:21. Takže nakonec jsme dva koše dali 😊

I přesto, že jsme nevyhráli, každý zápas nám dal cenné zkušenosti a možnost zlepšit se.

Naši školu reprezentovali: Vojtěch Procházka, Jakub Růžička, Denis Vlček, Jan Šamša, Matěj Husák, Michael Husák a Antonín Drábek, František Lukele, Filip Khon a Jára Dudek. Většina z nich se snažila podat maximální výkon a zaslouží si za to velkou pochvalu.

Bohužel, někteří hráči během turnaje vzdali souboje a neprojevili zájem o další dění na hřišti. To bylo zklamáním a ukazuje to, jak důležité je mít motivaci a odhodlání, i když situace nevypadá příznivě. Taková je však realita sportovních utkání – nejen radost, ale i lekce pokory.

Věříme, že tento turnaj bude pro naše hráče motivací k dalšímu trénování a zlepšování se. S každým zápasem jsme se naučili něco nového a máme jasnou představu o tom, na čem ještě musíme zapracovat. Nyní je na našem týmu, aby využil zkušenosti z turnaje a v příštích soutěžích podal ještě lepší výkon.

Mgr. Břetislav Klomínský

Březnová fotogalerie II. oddělení školní družiny

Dana Šritrová – vychovatelka školní družiny

Dubnová fotogalerie I. oddělení školní družiny

Uplynulé dny jsme si ve školní družině užívali na vlně předvelikonoční. Svátky jara se u nás promítly do her na školní zahradě, malování, modelování domácích zvířat a jejich mláďat, ladění se do barev příslušných k jednotlivým dnům v pašijovém týdnu.

Renáta Zástavová – vychovatelka školní družiny

Březen v mateřské škole

Březen u Myšek

Na začátku měsíce se děti seznamovaly s různými povoláními, která kolem sebe mohou vidět. Vyzkoušely si, jaké je to být kuchařem. Oblékly si zástěry, kuchařské čepice

a chňapky. Některé vařily, jiné zase čekaly v restauraci na jídlo a jiné si vyzkoušely být číšníkem nebo servírkou. Odměnou jim byla opravdová pizza, kterou jsme si ve školce upekli. Také si zkusily být opravářem, zedníkem, švadlenkou, lékařem, učitelem...

V dalších týdnech jsme přivolávali jaro a zaháněli zimu. To se nám povedlo a mohli jsme po okolí pozorovat první jarní květiny. Podnikli jsme náš první delší pěší výlet. Vydali jsme se přes kopec za bledulemi. Cesta byla náročnější, děti překonávaly přírodní překážky, šlapaly do velkého kopce, ale vše statečně zvládly. Odměnou jim byly nádherné koberce bledulí a sladká dobrota.

Březen u Zajíčků

Počasí v březnu už začalo připomínat jaro, a tak byl nejvyšší čas opakovat názvy jarních kytiček, vyhledávat je v zahrádkách, poznávat je v květinářství, naučit se o nich říkanky a písničky. Podle počasí jsme naplánovali také pěší výlet do Antonínova údolí podívat se na rozkvetlé bledule. Děti byly statečné, pěkně šlapaly a bylo i dost času na odpočinek a posílnění se nějakou dobrotou z batůžku. Ve školce jsme si pak vytvořili společný obrázek – otiskovali jsme zelenou barvu a děti se mohly rozhodnout, zda vytvoří sněženku (z papíru), nebo bledulku (z vatového tamponku), pak ji nalepí na společnou čtvrtku a domalují stonek. Při jednom

spinkání, kdy některé děti neusnou, jsme si ještě z ruličky od toaletního papíru vyrobili tulipány – krásně nám vyzdobily šatnu.

Procvičovali jsme také jména domácích zvířat a jejich mláďat, jejich užitek, spojovali jsme cestičky, procvičili si více, měně, přiřazovali jsme puntíky k počtu obrázků a číslu, rozkládali slova na slabiky. A vše jsme zkoušeli i na nové interaktivní tabuli.

Při čtení pohádky před spaním jsme se seznámili se Skřítkem Medovníčkem – bude nás teď provázet až do konce školního roku. Každý den si připomínáme příběh z předchozího dne (trénujeme paměť).

Březen u Medvídků

Březen, za kamna vlezem... Už to jaro přišlo, nebo zima stále kraluje? O tom jsme si povídali, zpívali jsme o tom v písničkách, hledali na vycházkách první známky jara. Už jsme také vyrazili na několik poznávacích vycházek - za bledulkami do Sejfů, do Janských Lázní s porovnáváním, kde je více zimy či jara, počítáním potůčků po Kančí stezce a naposledy u rybníčků za Kraví horou. Tam jsme objevili spousty žabíků vajíček a určitě je ještě někdy navštívíme, abychom sledovali jejich přeměnu v nové žabky. O vodě a vodním světě jsme si povídali i ve třídě, poznávali jsme různé vodní živočichy, koloběh vody a význam vody pro život. Děti zaujaly především experimenty s vodou i jarní přírodou. Nadále budeme sledovat veškerá kouzla, která nám jarní příroda ještě připraví.

Ještě jedna naše výprava stojí za zmínku, a to návštěva v pečovatelském domě při příležitosti MDŽ. Snad jsme všem zúčastněným přinesli trochu radosti do života drobnými dárečky a krátkým vystoupením našich dětí. Tak ať si všichni užíváme té jarní pohody 😊

Zápis dětí do mateřské školy

Základní škola a mateřská škola, Svoboda nad Úpou, okres Trutnov oznamuje, že zápis k předškolnímu vzdělávání pro školní rok 2025/2026 se uskuteční v období: 6. – 7. 5. 2025 od 8,00 do 16,00 hod.

Zákonný zástupce dítěte, který bude mít zájem o umístění dítěte do mateřské školy, se dostaví pro žádost do mateřské školy, nebo ji stáhne v elektronické podobě z webových stránek školy (Sekce **Dokumenty - Formuláře MŠ**) a odevzdá ji vyplněnou ve výše uvedeném termínu.

Je nutno přihlásit všechny děti, které nastoupí v průběhu celého školního roku, tzn. od září 2025 do června 2026. **Na přihlášky odevzdané před termínem nebo po termínu nebude brán zřetel.**

Kritéria pro přijetí dítěte do mateřské školy pro školní rok 2025/2026

Dítě bude přijato k předškolnímu vzdělávání do Základní školy a mateřské školy, Svoboda nad Úpou, okres Trutnov v závislosti na níže uvedených kritériích:

1. Děti, které před začátkem školního roku 2025/2026 dosáhnou nejméně třetího roku věku a mají trvalý pobyt ve Svobodě nad Úpou, podle věku od nejstarších po nejmladší.
2. Děti, které mají trvalý pobyt ve Svobodě nad Úpou a dosáhnou k 31. 8. 2025 věku 2 let, podle věku od nejstarších po nejmladší.
3. Děti, které mají trvalý pobyt mimo Svobodu nad Úpou a mají sourozence v ZŠ a MŠ Svoboda nad Úpou, podle věku od nejstarších po nejmladší, a děti s dočasnou ochranou (dle z. č. 65/2022 Sb.), faktickým pobytem ve Svobodě nad Úpou a mající sourozence v ZŠ a MŠ Svoboda nad Úpou, podle věku od nejstarších po nejmladší.
4. Děti, které mají trvalý pobyt mimo Svobodu nad Úpou, podle věku od nejstarších po nejmladší, a děti s dočasnou ochranou (dle z. č. 65/2022 Sb.) a faktickým pobytem mimo Svobodu nad Úpou, podle věku od nejstarších po nejmladší.

V případě přijetí dítěte s priznaným podpůrným opatřením 3. - 5. stupně nebo dítěte mladšího tří let se počet přijímaných dětí bude snižovat (Vyhláška č. 14/2005 Sb. - § 2 odst. 5 a 6). Počet přijatých dětí bude do naplnění kapacity MŠ.

Ing. Michal Krτίčka – ředitel školy

www.zssvoboda.eu

Střípky z dějin: Mudrování vlastní hlavou

Antonín Tichý

Většina obecních kronik začíná všeobecným seznámením s přírodními poměry místa. Geologie, rostlinstvo, zvířena...V té souvislosti mě napadá taková hříšná myšlenka. Zkusme na chvíli zapomenout na všechny ty internety, iPady, smartphony či jak se fůra těch současných hraček jmenuje, na stažené aplikace, čtečky QR kódů i umělou inteligenci a pouze s použitím té vlastní, které se odjakživa říká „zdravý selský rozum“ z paměti vyjmenovat aspoň deset běžných dřevin, které bezpečně poznáme. Nebo květin, hub, divokých zvířat. Nebo těch domácích - ovšem bez velbloudů a lam Štěpána Vlčka. Nebo ptáků, hmyzáků a ryb. Nebo místních vodních toků, kopců a hor. Je to těžké, což? (Přiznám se, že značky aut, které dělím na osobní a nákladní a dál na červená, modrá, zelená, šedá, bílá, by zase mě dělaly potíže). Tak aspoň pět... Že to nebudeme na nic potřebovat? A co když ano? Podotýkám, že snad nejsem úplně staromilský blb, kterému na občasně zavolání známým stačí stará dobrá tlačítková Nokie a počítačové klávesnice by se v životě nedotkl ani klacíčkem. Pokrok se zastavit nedá a vynálezy mají sloužit. Háček je ovšem v tom, když sloužit přestanou. Čím složitější technika, tím je zranitelnější. Problaskující výzvy k za-

balení nezbytných potravin a hygienických prostředků aspoň na tři dny nevěští o mezinárodní situaci nic dobrého. I bez toho je kolem nás nástrah dost a dost. Příroda je mocná čarodějnice. Co kdyby, nedej bože, nastal čas, že při chuti na křupavé kuřecí křídýlko bychom si museli místo návštěvy KFC poletujícího kura chytit, zabít a upéct na vlastnoručně rozdělaném ohni. Brr, hrozná představa! Skauti, odrostlejší vesničtí kluci a staří zbrojnoši vědí, o čem mluvím. Začíná nejkrásnější měsíc v roce, „every day a miracle“, tak pryč s tím chmurným začátkem.

Máj je přece měsíc lásky a zamilovaných, Pražáci míří houfně na Petřín k pomníku Karla Hynka Máchy. Bez ohledu, co tím chtěl básník Máje říci, určitě netušil, jaký ohlas jeho romantická skladba vyvolá. My v horách nedočkavě vyhlížíme první květ třešňí lační po polibku nejbližší bytosti. To jen komančové a už před nimi náckové před lety fangličkami a průvody zprofanovali i současný Svátek práce. Přesto rád vzpomínám na tradiční studentské květnové oslavy majáles krátce věrchuškou v polovině padesátých let povolené. Ty pro mě smutné trutnovské v sobotu 26. a v neděli 27. května roku 1956 spojené s vyhazovem z lesnické školy. Živě si vybavuji obrazy z Filosofské historie sevcíčené se studenty učitelem Ing. Tyrnerem. V roli Márinky zářila „Na Nivách“ má platonická láska z první třídy, toho času studující na obchodní akademii. Bohužel už si nepamatuji, zda ta uhrančivá tmavovláška ve vyšňořeném kočáru v čele alegorického průvodu byla opravdu budoucí zdravotní sestra Margita Tammová z Janských Lázní. Dokonce snad královna majálesu. O rok později už jsem slavil studentský svátek pod patronací ČSM na hradě Pernštejně, i když se odehrával až v červnu. Letos vychází první květen jako jediný měsíc v roce na čtvrtek. I v tom je jistá symbolika. Populární hláška „Jindřichu, je čtvrtek!“ z filmového komiksu Kdo chce zabít Jessii? Václava Vorlíčka a Miloše Macourka s božskou Olgou Schoberovou od roku 1966 dávno zlidověla. Měsíc je ostatně zajímavými svátky nebo mezinárodními dny někdy až kuriózních událostí přímo nabitý. Hned první neděle v květnu je Mezinárodní den ptačího zpěvu. Rozezná někdo ještě živé cvrlikání zpěváků v zahradě od vyzváněcího tónu budíku v mobilu? Druhá květnová – Den matek. Alice Masaryková ho přivezla z Ameriky v roce 1923, milé děti. Měla na mysli tu skromnou šedou paní, co vám v kuchyni chystá laskominy, a ne ty šestihranné potvůrky z Merkuru, blbečci. Poslední neděle je Den koní. Tak koňové, pozor na kovboje! Vezmeme-li to den po dni: 2. Světový den labyrintů. Důležité je nezabloudit. 3. Mezinárodní den svobody tisku. Nelze si nevsimnout, že si jí užívám. A zároveň Den Slunce. Jistě nejen toho na obloze, ale hlavně v duši. 4. Star Wars nechme fanouškům sci-fi. V církevním kalendáři je sv. Florián a svůj mezinárodní den mají hasiči. Tak snad tentokrát dá požární čidlo na Siréně v Janských Lázních pokoj. 5. Nad Evropou se smráká, ale letos ještě můžeme slavit Den Evropy, když už jsme klíčová data Pražského povstání v roce 1945 5. – 9. květen vymazali. Den vítězství jako státní svátek je v souladu s historií 8. května. Zároveň je Světový den Červeného kříže a vzápětí 12. Mezinárodní den ošetřovatelek. Doufám, že v duchu současného tren-

du vyváženosti i těch, co můžou hned. Nevím, kdo ty nesmyslné dny vymýšlí, ale nejspíš předkladatel návrhu na Světový den koktejlů připadající na 13. května, kterému s příchodem „ledových mužů“ severák ofoukl mozek. Propagátor Mezinárodního dne čaje (21. 5.) to pravděpodobně nebyl. Člověku se z toho až hlava točí. Stejně tak se asi zatočí Krakonošovi, až zjistí, že 31. je Světový den bez tabáku. Snad pochopí, že to není namířeno proti němu. Suchý únor je za námi, tak aspoň telegraficky, na co si v květnu ještě přijijeme. Čeká nás Evropský den pro rovnoprávnost osob se zdravotním postižením, Mezinárodní den hygieny rukou, Mezinárodní den porodních asistentek, Mezinárodní den proti dietám, Vzpomínkový den na ty, kdo ztratili svůj život během druhé světové války, Mezinárodní den informovanosti o fibromyalgii, Mezinárodní den podpory nemocných s chronickým únavovým syndromem, Mezinárodní den Falun Dafa (kdo alespoň tuší, že je to duchovní cvičení?), Mezinárodní den odpůrců vojenské služby, Světový den proti mozkové mrtvici, Mezinárodní den proti homofobii, Světový den informační společnosti, Světový den hypertenze, Světový den kulturní rozmanitosti, Týden solidarity s obyvateli všech koloniálních území, Mezinárodní den biologické rozmanitosti, Den Afriky, Geek Pride Day, Ručníkový den, Týden solidarity s národy bez správného teritoria, Mezinárodní den příslušníků mírových operací OSN, Mezinárodní den obránců míru, Evropský den melanomu – Uf! Už

chápu doktora Štrosmajera, protože kdyby blbost nadnášela... a to jsem si ještě pár perliček nechal na závěr. Mezinárodní den muzeí beru. Evropský den parků jakbysmet – ani proti KRNP nic nemám. Chtě nechtě beru na milost i Mezinárodní den počítačů. Prosedím u něj nejspíš zbývající zbytek života. S přivřením oka také Mezinárodní den ztracených dětí a s jistým očekáváním i Svátek sousedů. Mezinárodní den rodiny bez výhrad. Z přečteného je zřejmé, že jsem hračička, tak proč se nenamazat i na Světový den her? Ale kdo proboha oslavuje Mezinárodní den kachliček? Nebo Světový den želv? Ještě že měsíc končí poetickým Dnem otvírání studánek 31. května. I přes zvednutý výstražný prst pamětníků Třiceti případů majora Zemana oživených současným televizním seriálem Studna je to bohubilý starodávný lidový obyčej. Význam všech těch významných dnů si v případě zájmu dokáže snad každý čtenář vygooglovat. Ilustrační fotografie už byly většinou použité jindy a v jiné souvislosti. Každá zásoba se jednou vyčerpá a není kde brát. Vyplnilo se tak oblíbené úsloví mého skvělého dědy Antonína, který ten užívaný citát, že i v té největší hromadě peněz se skrývá poslední koruna, dokázal ze dne na den připisovat Tomáši Baťovi, Švehlovi, Rašínovi, Kampelíkovi a řadě dalších národohospodářů podle situace. Že je to celé nějaké chaotické? Není divu při tolika oslavách, kterých bylo pochopitelně dostatek také v dubnu. The author is flow - i v máji má ji (ukarpozokaj).

Vrstevníky ze Svobody nad Úpou a Mladých Buků zachytil při oslavách 1. máje 1960 na Krakonošově náměstí (tenkrát ještě Gottwaldově) v Trutnově svým osobitým způsobem teprve sedmnáctiletý amatérský fotograf Bohdan Holomíček s bravurou pozdější proslulé osoby české dokumentární fotografie. Sotva plnoletí frajeři Žalský, Horáček, Dubský, Postrach, Hofman, Krejcar, Švercl, Kocman, Jarouš a Vachek i ti nepoznaní mají dávno šedivé hlavy a k mnoha jmenům lze připsat pomyslný černý křížek.

Frau Hiltsher z č. p. 46 čekala pod rozkvetlou třešní už v 30. letech – foto Fritz Hiltsher / Majka k máji patří (neplést s paštikou). Je krásná a jedovatá – foto anti / Jeleni mají první máj na háku. Říjen je ještě daleko – foto Pavel Křivka / Krasavice z rodu Piette mezi rozkvetlými sasankami na Rýchorách v roce 1944

Pošťák zvoní vždycky dvakrát. Tenhle jen prvomájově klofal do skla – foto anti / „Jindřichu, je čtvrtek!“ okouzující Dana Medřická a Jiří Sovák – záběr z filmu / Máj, vyženeme kozy v háj. Přesně tak to naši předci mysleli – foto anti / Na zahradu místo nich chodí srnky – foto Michal Kupec

Prstnatec májový na Slunečné stráni jak to umí má milá Kamila (31. 5.) Antošová / 1. máj 1987 – svobodské kantorky vyfotil Stanislav Ondráček

V květnu má svátek i Johánek u mostu, patron kostela, bezbožníci – foto Michal Kupec / Nočního dravce jen tak nespátříte. Leda při Rudolfových slavnostech – foto Pavel Křivka / Zajda a čtyřlístek – já mám úplně jinou představu – foto Ivana Tichá / Otvírání studáněk. Otec byl toho dne poněkud neklidný – foto Ivana Tichá

